

češki junak. Kalousek je dalje proučil dobo boja krščanstva s poganstvom in je temeljito pojasnil v češki zgodovini dobo sv. Vojteha, sv. Ludmile, cirilometodejsko vprašanje, ustanovitev praške škofije i. dr. Poleg češke zgodovine je proučeval tudi slovansko zlasti rusko zgodovino. Iz te stroke je Kalousek objavil v „Osveti“ razprave „O počättereh řiše ruské“, „Cisař Alexander Osvoboditel“ in dr. Kalousek zna tudi izvrstno ruski jezik; eden svoj spis pod naslovom „Obzor etnografičeskoj literatury o Čehah in Slovakah“ (1868) je objavil v ruskem jeziku. V zadnjih letih izdaja v velikih folijantih „Selské řady“ in ako mu Bog dá zdravje, bode izdal temeljito delo o kmečkem socialnem vprašanju na češkem od najstarejše dobe do sedaj. Četudi je Kalousek že 70 let star, marljivo piše dalje, toda vsled bolezní z levo roko — — —.

Fr. Št.

1960

Volodimir Antonovič. 21. marca je v Kijevu umrl Malorus, zaslužni vseučiliški profesor, ruski akademik, častni člen raznih maloruskih in ruskih znanstvenih društev, zgodovinar in arheolog, Volodimir Antonovič. Vol. Antonovič se je porodil l. 1834. v Mahnivcu (kijevska gubernija) iz maloruskih šlahčičskih starišev, ki so se vsled zgodovinskih okolnosti poplaščili. Gimnazijske študije je dovršil v Odesi in l. 1850. je pričel studirati na kijevski univerzi medicino; pozneje je prestopil na zgodovinskofilološki oddelek. Medicinske študije so mu pozneje prav prišle pri arheoloških študijah in izkoplinah. Dovršivši študije, je predaval nekaj časa latinščino na kijevski gimnaziji in od l. 1862.—1865. zgodovino na kijevski vojaški šoli. Med tem časom je vstopil v pisarno kijevskega generalnega gubernatorja, kjer je uradoval v oddelku „Vremennyj komitet dlja razbora drevnih aktov“. Tu so spoznali njegovo zgodovinsko nadarjenost in je bil imenovan za glavnega urednika arheografičnega odbora za izdajanje starih listin. L. 1878. je postal profesor na kijevski univerzi in je bil v ti službi do zadnjega časa. Odkar je Antonovič dovršil študije, je marljivo pisal do zadnjega trenutka. Njegovi najbolj znani spisi so: „Izslědovanie s kazačestvė po aktam 1500—1648“, „O proishozhdenii šlahčičskih rodov v jugozapadni Rossii“, „Poslědnija vremena kazačestva na pravoj storoně Dnjepra“, „Akti ob unii i sostojanii pravoslavnoj cerkvi s poloviny XVII. veka“, „Poslědovanie s haidamačestvė“. Razen tega je Antonovič pisal za vse znanstvene maloruske zbornike in časopise razprave zgodovinske, narodopisne in arheološke. Največje zasluge si je umrl pridobil na polju arheologije; položil je temelj ruski arheologiji tako, da se more imenovati oče ruske arheologije. Od l. 1870. se ni vršil na Ruskem brez Antonoviča noben shod arheologov. Pri vsem svojem obilnem delu na polju ruske zgodovine in arheologije ni pozabil Antonovič na svojo malorusko domovino. Predaval je večkrat o zgodovini ruske Ukrajine in ta predavanja bodo v kratkem izšla. Kot vnet Ukrajinec je Antonovič nastopil v obrambo ukrajinstva ob priliki izdaje Sienkiewiczzeve povesti „Ogniem i mieczem“. Poleg svoje znanstvene delavnosti se je pečal umrl tudi s politiko; Antonovič je bil nekakšno središče, okoli katerega se je sukalo sodobno malorusko narodno in kulturno življenje. Antonovič ni bil samo začetnik arheološke in zgodovinske šole temuč tudi ustanovitelj maloruske narodne organizacije, ktere nitke je Antonovič držal v svojih rokah do zadnjega trenutka.

K Pohlinoi „Kranjski Kroniki“. Kot me opozarja g. dr. E. Lampe, pisal je žeo Pohlinoi „Kranjski Kroniki“ naš historijograf, P. pl. Radics v „Mittheilungen des Musealvereins“. Ker tega spisa ni v generalnem kazalu, ki ga je sestavil prof. pl. Gratzky, mi je poročilo ušlo, in tako sem moral reči v uvodu (štev. VI., str. 274.), da „skoraj v vsej slovenski in tudi menda nemški literaturi, baveči se z našo kranjsko domovino, ni najti dokaza, da je imel kdo to kroniko v roki ali da je vedel zanjo.“ Stvar je torej vendar-le drugačna in srčno rad pripoznavam gospodu pl. Radicsu prioriteto. Navzlic temu pa moja beležka ni odveč.

Dr. Jos. Mantuani.

1960

Naše slike.

Z doma (str. 293.) je v les izrezljan relief našega domačega umetnika gospoda I. Vrbanija. Portretiral je samega sebe; pod njim leži njegov dom — Selca na Gorenjskem. Nekaj toplega in pristrčnega je v tej lični kompoziciji.

Št. Rupert z okolico je eden najlepših krajev naše Dolenjske. Ravnokar je dograjena nova sentjanska železnica, ki bo tekla med Št. Rupertom in Mokronogom ter bo vezala te kraje z dolensko progo Ljubljana—Novomesto in bo služila v prvi vrsti prevažanju premoaga iz sentjanskih premogovnikov.

Jubilejni spreved na Dunaju dne 12. junija je bila velikanska patriotična demonstracija v proslavo vladarjeve šestdesetletnice, pri kateri so se sivolasemu cesarju poklonili razni avstrijski narodi. Spreved je šel iz Pratra na Ring in se je po dolgi poti vrnil v Prater nazaj. Pri cesarskem dvoru so bile postavljene dvorne tribune, in tam je vladar stoji ves čas zrl na spreved. Najprej so korakale skupine, ki so predstavljale razne zgodovinske dobe našega cesarstva, od Rudolfa Habsburškega do najnovejšega časa. Potem so pa prišli posamezni narodi v slikovitih skupinah. Vsak narod je hotel pokazati svoje najznačilnejše in najlepše posebnosti. Naše slike nam kažejo nekaj takih skupin. Na eni se vidi vladar, ki gleda na spreved; pred njim ravno defilirala Lavdonova vojska. Med jezdecí, ki otvarjajo kranjski spreved, je zastavonoša župan gospod Zurc iz Kandije. Ravnokar je nagnil kranjsko zastavo cesarju v poklonitev. Zastavonoša ljubljanske okolice je župan Vilfan z Ježice. Posebno lepo se vidijo peče. Pozornost so zbudili Beli Kranjci s svojo znamenito nošo in z „zelenim Jurijem“ in gorenjska skupina Zlatorog. Priobčili bomo še nekaj zanimivih tipov iz tega spreveda, ki je visoko povzdignil veljavo izginjajočih narodnih noš in običajev.

Pred kratkim smo priobčili risbo Frana Sterleta „Stari grad na Loškem“. Danes podajamo našim bralcem kratek popis tega gradú. — Od Rakeka do Cerknice pelje tako imenovana „stara cesta“, ki se cepi pri kapelici. Na desno stran se vije steza navzdol čez pašnike v prijazno Loško dolino. Tu so imeli nekdanj menihi kartuzijanci iz Bistre pri Borovnici svoja posestva. V sredini je stal na zvišenem mestu gradič Loško; zidan je bil v dve nadstropji.

Ko je cesar Jožef II. 12. januarja l. 1782. zatrl samostan v Bistri, je prodal ž njim tudi posestvo na Loškem. Poznejšim lastnikom se ni izplačalo popravljati poslopj, vsled česar je začelo razpadati, tako da se vidijo sedaj samo še razvaline.

